

การทำปุ๋ยหมักจากเศษพืช เศษใบไม้ และมูลสัตว์

โดยใช้สารเร่งซูปเปอร์ พด.๑

โดย

เทศบาลตำบลเมืองงาย

ร่วมกับ

เกษตรอำเภอเชียงดาว และสำนักนิเทศและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้วยเทศบาลตำบลเมืองงายได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ “ดอยนาง” ณ บวกผู้ว่อง บ้านแม่ซ้อน หมู่ที่ ๔ ตำบลเมืองงาย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่เศษ โดยได้ทำการสาริตเป็นเกษตรพอเพียง และเกษตรอินทรีย์ โดยแบ่งเป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าว ๔ ไร่ บ่อเลี้ยงปลา ๑ งาน โรงเลี้ยงไก่ ๑ งาน และโรงอาหารประชุม จำนวน ๑ โรง ในการนี้เทศบาลตำบลเมืองงายได้ร่วมกับเกษตรอำเภอเชียงดาว และสำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทดลองการทำปุ๋ยหมักจากเศษพืช เศษใบไม้ และมูลสัตว์ขึ้น เพื่อนำมาเผยแพร่ให้กับประชาชนในเขตเทศบาล และผู้ที่สนใจ ได้เข้ามาทำการศึกษาและเรียนรู้ได้ที่ศูนย์การเรียนรู้ “ดอยนาง” ในการทำเกษตรแบบอินทรีย์ต่อไป

ส่วนผสมของวัสดุ ในการทำปุ๋ยหมัก ๑ ตัน ประกอบด้วย

๑. เศษพืชแห้ง ๑,๐๐๐ กิโลกรัม
๒. มูลสัตว์ ๒๐๐ กิโลกรัม
๓. ปุ๋ยไนโตรเจน ๒ กิโลกรัม
๔. สารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ ๑ ชอง

วิธีการทำปุ๋ยหมัก

๑. ผสมสารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ ในน้ำ ๒๐ ลิตร ใช้ ๑ ชอง นาน ๑๐ - ๑๕ นาที เพื่อกระตุ้นให้จุลินทรีย์ออกจากสภาพที่เป็นสปอร์ และพร้อมที่จะเกิดกิจกรรมการย่อยสลาย
๒. แบ่งเศษพืชแห้ง เศษใบไม้ มูลสัตว์ ปุ๋ยไนโตรเจน และสารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ ที่ผสมน้ำไว้เป็น ๓ กอง นำเศษพืชแห้ง เศษใบไม้ มากองเป็นชั้นให้มีขนาดกว้าง ๒ เมตร ยาว ๓ เมตร สูง ๓๐ - ๔๐ เซนติเมตร ย่ำให้พอแน่นและรดน้ำให้ชุ่ม นำมูลสัตว์มาโรยหน้ากองเศษพืชเศษใบไม้ให้ทั่ว โรยปุ๋ยไนโตรเจนทับชั้นบนของมูลสัตว์ แล้วรดสารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ ที่ผสมน้ำไว้ให้ทั่ว โดยอีก ๒ ชั้นให้ทำเหมือนกับชั้นที่ ๑ ส่วนชั้นสุดท้ายให้ปิดทับด้วย เศษพืชแห้ง เศษใบไม้ เพื่อป้องกันการสูญเสียความชื้น

การดูแลกองปุ๋ยหมัก

๑. ให้น้ำรดน้ำกองปุ๋ยเช้าและเย็น ให้มีความชื้นอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่ให้แฉะจนเกินไป
๒. ทำการกลับกองปุ๋ยหมัก ประมาณ ๗ - ๑๐ วันต่อครั้ง ถ้าไม่ได้มีเวลาในการกลับกองปุ๋ย สามารถใช้ไม้ไผ่เจาะรูให้ทะลุกองปุ๋ยหมักได้
๓. การเก็บรักษากองปุ๋ยหมักที่เสร็จแล้ว ถ้ายังไม่ได้นำไปใช้ในทันที ควรนำปุ๋ยหมักที่ได้ไปไว้ในโรงเรือน การที่ปล่อยให้ปุ๋ยหมักตากแดดและฝนจะทำให้ธาตุอาหารพืชในปุ๋ยหมักสูญเสียได้

การพิจารณาปุ๋ยหมักที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว

๑. สีของวัสดุเศษพืชเศษใบไม้จะมีสีน้ำตาลเข้มจนถึงสีดำ
๒. ลักษณะของวัสดุเศษพืชเศษใบไม้จะมีลักษณะอ่อนนุ่ม ยุ่ย และขาดออกจากกันได้ง่าย
๓. กลิ่นของวัสดุที่หมักจะไม่มีกลิ่นเหม็น
๔. ความร้อนในกองปุ๋ยหลังจากหมักประมาณ ๒ - ๓ วัน อุณหภูมิในกองปุ๋ยจะสูงขึ้นระยะหนึ่งแล้วจะค่อยลดลงจนกระทั่งใกล้เคียงกับอุณหภูมิภายนอก
๕. สังเกตเห็นการเจริญเติบโตของพืชบนกองปุ๋ยหมัก โดยเมื่อกองปุ๋ยหมักใช้ได้แล้ว อาจมีพืชเจริญเติบโตบนกองปุ๋ยหมักได้ แสดงว่าปุ๋ยหมักนำไปใส่ในดินได้โดยไม่เป็นอันตรายต่อพืช

